GAZETA HANDLOWA.

Nr. 287. Warszawa, dnia 17 (29) grudnia. Środa. 1869.

Cena prenumeraty: w Warszawie: kwartalnie rsr. 2 kop. 10; miesięcznie kop. 70. Za odnoszenie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5. Numer pojedyńczy kop. 5.

Na prowincyi we wszystkich urzędach pocztowych w kraju i w Cesarstwie: rocznie rsr. 9. Półrocznie rsr. 4 k. 50. kwartalnie rs. 2 k. 25.

ROK 6.

Doniesienia i uwiadomienia wszelkiego rodzaju przyjmuje Redakcya Gazety za opłatą od wiersza drobnem pismem, lub za jego miejsce po kop. 5.

Biuro Redakcyi przy ulicy Daniłowiczowskiéj w drukarni pod Numerem 619.

TELEGRAMY GAZETY HANDLOWÉJ.

Paryż, 28 grudnia. Dziennik urzędowy z wtorku: Cesarz przyjął dymisyę ministeryum i poruczył Ollivierowi utworzenie nowego gabinetu. Na prezydenta ciała prawodawczego wybrany został Schneider. Nowy gabinet składać się będzie prawdopodobnie z pp. Ollivier, Ségris, Louvet, Magne; Chasseloup Laubat zostanie ministrem spraw zagranicznych.

Kattaro, 28 grudnia. Większa część powstańców poddała się i złożyła broń.

Warszawa, dnia 28 grudnia.

Podróż księcia Karola rumuńskiego odbyta w r. b. po Europie, nie pozostała bez wpływu na politykę rządu rumuńskiego. Wnosząc z teraźniejszych objawów uległa ona znacznéj zmianie i stała się umiarkowaną tak względem Turcyi jak i Austryi, które dawniéj niejednokrotnie miały powód do uzasadnionych skarg. Nawet stronnictwo ruchu zmieniło postępowanie i podobno przestało agitować z jednéj strony między ludnością rumuńską w Siedmiogrodzie i na Węgrzech, z drugiéj w Bulgaryi. To też stosunki między Austryą, Portą a Rumunią są w obecnéj chwili zadawalniające. Co się zaś tyczy spraw wewnętrznych rumuńskich, książe Karol, ażeby widać nie drażnić uczucia narodowego ludności, nie tak obcesowo i bezwzględnie dąży do wprowadzenia w Rumunii systemu pruskiego. Organizacya jednak i wzmocnienie armii pozostaje ciągle głównym przedmiotem zajęcia jego. Rumunia pod każdym względem pocieszające robi postępy; kraj ten widocznie konsoliduje się i jest na drodze do pomyślnéj przyszłości. Jako symptomat pocieszający zapisać należy, że ustały nareszcie niesnaski między Mołdawią a Wołoszczyzną. Czują się one teraz jako całość polityczna, a w tem właśnie poczuciu leży główny warunek przyszłości rumuńskiego narodu, lubo wiele mu jeszcze zrobić pozostaje zanim stanie na równi z innymi narodami europejskiemi.

W stolicy tureckiéj panuje wielkie zadowolenie z powodu szczęśliwego załatwienia zajścia z vice-królem egipskim. Server-effend i, który zawiózł do Kairu firman sułtański, ozdobiony został pierwszą klasą orderu medjedie. Wiadomość jednak, jakoby Izmael basza dla okazania zgody z sułtanem osobiście przybyć miał do Konstantynopola, była podobno przedwczesną; odwiedziny jego bowiem odroczone zostały na czas nieograniczony, w najlepszym zaś razie nie nastąpią przed miesiącem marcem r. p. Zresztą osiągnięta zaledwo zgoda między Portą a Egiptem narażoną znowu być może jeżeli prawdą jest, że sułtan po ogłoszeniu w Egipcie firmanu swego zażądał wydania sobie egipskich statków pancernych i 200,000 karabinów chassepot. Żądanie to poddawałoby pojednawcze usposobienia Izmaela baszy nader niebezpiecznéj próbie. Co się tyczy zniesienia jurysdykcyi konsularnéj w Egipcie, kemisya międzynarodowa obradująca w Kairze inicyatywę pod tym względem pozostawiła Porcie, a zatem nie uczyniła zadosyć życzeniu vice-króla, pragnącego, by nadmieniona kwestya jak najprędzéj i bez odniesienia się do Konstantynopola była załatwioną.

Nowe ministeryum włoskie, zaraz na wstępie urzędowania swego napotyka na trudności ze strony reprezentacyi kraju. Senat mianowicie niechętnie zgodził się na projekt prawa, dotyczący tymczasowego budżetu. Z innych wiadomości włoskich zaznaczyć należy, że ministeryum zamierza zmniejszyć stan liczebny armii o 40,000 ludzi. Jazda między innemi zredukowana ma być o jeden szwadron na każdy pułk. Utrzymują, że zjazd cesarza austryackiego z królem włoskim nastąpi w pierwszéj połowie stycznia r. p. Pożądaną ku temu sposobność nastręczy podróż cesarza do Włoch, naprzeciw cesarzowéj, bawiącéj obecnie w Rzymie, a która właśnie w styczniu wracać ma do Wiednia.

Wzmiankowane pokilkarotnie mniemane zbliżenie między królową Izabellą a księciem Montpensier, według objaśnień z Paryża otrzymanych, redukuje się do podrzędne znaczenie mającego faktu, że królowa listownie dowiadywać się kazała o zdrowiu syna księżnéj Montpensier, siostry swojéj. Jeżeli z tego powodu nastąpiło zbliżenie między dwiema rodzinami, to nie ma ona charakteru politycznego. Z Hiszpanii donoszą znowu o przygotowaniach stronnictwa karlistow-

Znaczenie weksla w wymianie powszechnéj.

(Dalszy ciąg — patrz Nr 286).

Chociaż zobowiązanie wekslowe daje wierzycielowi większe przywileje jak zobowiązanie płynące z innych aktów prawa cywilnego, nie można jednak powiedzieć, aby i dłużnik nie korzystał z kredytu. Otrzymuje on daleko łatwiej kredyt z zobowiązań wekslowych jak i z innych zobowiązań prawa prywatnego, jeżeli jest wypłacalnym. Bo też nie ma wygodniejszego sposobu ściągnięcia długów jak przez wystawienie weksla. Jeżeli mam dłużnika w miejscowości odległej, jest rzeczą kosztowną i ryzykowną kazać sobie pieniądze przysyłać. Jeżeli więc znajdzie się ktoś potrzebujący w miejscowości dłużnika pieniędzy w tymże czasie weksel wyświadcza usługę zarówno wierzycielowi jak dłużnikowi. Wierzyciel otrzymuje walutę od wekslonabywcy za wystawiony przez siebie weksel i zaspokaja w ten sposób swoją wierzytelność. Dłużnik (występujący na wekslu jako trasowany i jako akceptant) płaci trzeciemu wierzycielowi wekslu, uwalnia się tem samem od zobowiązania względem wierzyciela pierwotnego, i oszczędza sobie kosztów przesyłki. Weksel więc uwzględnia zarówno interes wierzyciela jak i dłużnika. Aby z tych przywilejów, służących kiedyś handlującym, mógł korzystać cały naród, zaprowadzono powszechną zdolność do zobowiązywania się wekslowo. Chociaż ludzie gminu mogą z nieznajomości skutków weksla niespodziewanie być zaskoczeni, nie ma jednak wątpliwości, że olbrzymie korzyści z weksla w wymianie powszechnej nierównie przewyższają mogące wyniknąć szkody.

Jeżeli zobowiązujący się wekslowo jest wypłacalnym, każdy może uwolnić się od jego długów lub zbyć swoją wierzytelność. Im zdolność bezwarunkowa do zobowiązywania się wekslowo powszechniej będzie uznaną u wszystkich narodów, tem lepszym stanie się środkiem wypłaty weksel. Jeżeli bowiem przyjmiemy powszechną zdolność do zobowiązywania się wekslowo, wierzyciel potrzebuje tylko zobaczyć, kto jest wystawcą weksla, czy do tej osoby zaufanie mieć może, nie zważając czy to kupiec czy nie. Pomimo tych powodów przemawiających za powszechną zdolnością do zobowiązywania się wekslowo, przyjętą w krajach gdzie handel bardziej się rozwinął, takowa została uznaną nie we wszystkich krajach europejskich. W Rosyi mogą się zobowiązywać wekslowo tylko kupcy wszystkich trzech gildyj, szlachta zapisana do gildyi, goście zagraniczni, obywatele i zagraniczni rzemieślnicy w rezydencyach, nakoniec włościanie prowadzący handel na mocy pozwolenia. W Hiszpanii zdolność wekslową niekupcy posiadają w stopniu bardzo ograniczonym (kodeks handlowy z r. 1829—art.

skiego do powstania. Tymczasem umysły ludności w Hiszpanii uspakajać się zaczynają.

Z przylądka Dobréj Nadziei donoszą o rozwiązaniu parlamentu kolonii tamtejszéj i o zwołaniu nowo wybrać się mającego parlamentu na d. 20 p. m. W okolicach Hopetown znajdują ciągle wielką liczbę diamentów. Rzeczpospolita Orange znajduje się w wojnie z Kaframi.

Wiedeń, 27 grudnia. „Neue freie Presse" w dzisiejszém wydaniu wieczornem donosi, że odstąpiono od myśli odłożenia rozwiązania kwestyi gabinetowéj aż do rozpraw nad adresem i że rozstrzygnięcie to bezzwłocznie nastąpi.

Kattaro, 25 grudnia. Wczoraj przybyło do Budua czternastu mieszkańców z Braic. Jutro w warowni Kosmac mieszkańcy téj miejscowości złożą broń.

Paryż, 26 grudnia. „Public" potwierdza, że ministrowie wczoraj podali się do dymisyi. Cesarz upraszał ich jednak ażeby aż do wtorku wstrzymali się. Zdaje się być rzeczą pewną, że nowy gabinet utworzony będzie zaraz po zamknięciu posiedzeń nadzwyczajnych ciała prawodawczego.

„Patrie" zaprzecza pogłosce, jakoby w armii paryzkiéj aresztowano 75 osób. Pojedyncze indywidua w saméj rzeczy usiłowały szerzyć między wojskiem anarchiczną propagandę, lecz bez żadnego skutku. Żołnierze podburzanią przyjęli obojętnie.

Londyn, 27 grudnia. „London Gazette" ogłasza depesze wymienione w ostatnich czasach między rządem amerykańskim a angielskim w sprawie Alabama. Wypływa z nich, że obydwa rządy obstają przy dawniejszem zapatrywaniu i że z żadnej strony nie zrobiono nowych propozycyj.

(*Nordd. Allg. Ztg., Ind. Bl.*)

Telegramy Handlowe.

Szczecin, 27 grudnia. (Targ zbożowy). *Pszenica* w miejscu 57—62; z dostawą w grudniu 60, na wiosnę 63. *Żyto* w miejscu 40—$44\frac{1}{2}$; z dostawą w grudniu 43, na wiosnę $43\frac{3}{4}$, w maju i czerwcu $44\frac{1}{2}$. *Okowita* w miejscu $14\frac{1}{3}$; z dostawą w grudniu $14\frac{1}{24}$, na wiosnę 15.

Hamburg, 27 grudnia. (Targ zbożowy). Na *pszenicę* i *żyto* w miejscu wyższe żądania, w interesie wywozowym spokojnie; na dostawę ceny *pszenicy* mocne. *Pszenica* z dostawą w grudniu za 5,400 ℔ $109\frac{1}{2}$, w grudniu i styczniu $108\frac{1}{2}$, w kwietniu i maju 111. *Żyto* z dostawą w grudniu za 5,000 ℔ 75, w grudniu i styczniu 75, w kwietniu i maju 78. *Owsa* ceny mocne. W *jęczmieniu* spokojnie. W *okowicie* interes słaby, w miejscu $20\frac{1}{4}$; z dostawą w grudniu $20\frac{1}{4}$, na wiosnę $20\frac{3}{4}$. *Kawy* sprzedano 5,000 worków Santos. W *cynku* spokojnie. *Oleju skalnego* ceny mocne: Standard white w miejscu $15\frac{1}{8}$; z dostawą w grudniu $15\frac{1}{8}$, w styczniu i kwietniu $14\frac{3}{4}$.

Paryż, 27 grudnia. Mąka z dostawą w grudniu 55.75, w styczniu i kwietniu 56.75, w marcu i czerwcu 57.50.

Amsterdam, 27 grudnia (Targ zbożowy). W *pszenicy* bardzo spokojnie. W *życie* w miejscu spokojnie; z dostawą w marcu 185, w maju 187. *Rzepak* z dostawą w kwietniu —, w jesieni 72.

Antwerpia, 27 grudnia. (Targ zbożowy). Ceny *pszenicy* i *żyta* cokolwiek mocniejsze. Kupujący wstrzymują się od nabywania. (*Olej skalny*). Rafinowany typowo-biały w miejscu $59\frac{1}{2}$; z dostawą w grudniu —, w styczniu 59. Ceny niezmienione.

Brema, 27 grudnia. (Olej skalny). Standard white, w miejscu i na dostawę w styczniu $6\frac{1}{12}$ tal. w złocie; ceny mocne.

Londyn, 27 grudnia. (Targ zbożowy). Targ słabo odwiedzany. W *pszenicy* brak obrotów przy słabych dowozach; angielska podniosła się w ciągu tygodnia o 1 sz. *Mąka* i zboże wiosenne bez obrotu. *Owies* od poniedziałku 6 p. wyżéj: chłodne powietrze.

Liverpool, 27 grudnia. (Bawełna). Obroty wynoszą 10,000 bel. Ceny gatunku Surat bardzo mocne.

Middling Orleans $11\frac{3}{4}$, middling amerykańska $11\frac{7}{16}$, fair Dhollerah $9\frac{3}{8}$, middling fair Dhollerah 9, good middling Dhollerah $8\frac{3}{4}$, fair Bengal 8, new fair Oomra $9\frac{3}{4}$. Oomra —, Pernam —, Smyrna —, Egiptia —, amerykańska z transportu grudniowego —.

(*W. T. B., T. B. f. N. D*).

Nadzwyczajne Ógólne Zebranie Akcyonaryuszów Drogi Żelaznéj Warszawsko-Wiedeńskiej.

Odbyte d. 16 (28) grudnia 1869 r.

Przewodniczył Prezes Rady Zarządzającéj, JWny Tajny Radca *Kruze*; ze strony Rządu obecnymi byli: Naczelnik Zarządu Policyjno-Żandarmskiego, Generał-Major *Moller*; Inspektor Dróg Żelaznych, Radca Stanu *Biergiel*; Komisarz Rządowy, Radca Stanu *Hoerschelmann*. Rada Zarządzająca reprezentowaną była przez Vice-Prezesów: *Leopolda Kronenberg* i Generał-Lejtnanta *Feichtner*; oraz Członków: Generał-Majora *Czernickiego*; Rzecz. Radcę Stanu *Gudowskiego* i Rzecz. Radcę Stanu *Zaborowskiego*.

Dla ważności uchwał wymaganą była według Ustawy obecność 20 Akcyonaryuszów, przedstawiających kapitał 1,250,000 rs. w Akcyach.

---

434). Również spotykamy rozmaite ograniczenia w ustawach handlowych niektórych kantonów szwajcarskich. Powszechna zdolność do zobowiązywania się wekslowo istnieje w Wielkiej Brytanii, Francyi i Wołoszczyznie.

Niesłusznem jest uważać weksel za przywilej klas pojedynczych; i nietylko należy go uważać za wspólne dobro wszystkich stanów ale i wszystkich narodów prowadzących handel. Zetknięcie się narodów zachodnich ze wschodem sprowadziło rozkwit wymiany wekslowej. Właśnie dlatego, że należący do rozmaitych narodowości potrzebowali wymiany monetarnej, forma piśmienna wekslu powstała i rozwinęła się samodzielnie w wiekach średnich. Wymiana więc międzynarodowa jest właściwą dziedziną wekslu, była jego kolebką, i dziś jeszcze dla niego gruntem swojskim. Prawda, że pojęcie o dawnej wymianie monetarnej zatraciło się zupełnie. Dziś już nie żądamy, aby wystawcy wekslu waluta została zapłaconą w innej monecie, aniżeli ta w któréj ma odebrać sumę w wekslu na termin wyrażoną. Ale surowość prawa wekslowego, dająca wekslowi znaczenie międzynarodowe, pozostała. Na jarmarkach bowiem, o których mówiliśmy wyżej, schodzili się ludzie najrozmaitszych narodowości; oni to przed ukończeniem jarmarku uczuli potrzebę ułatwienia szybkiego sporów jarmarcznych za pomocą procedury prędkiej i surowego wykonania, ograniczając, o ile możności formułki. Konieczność surowości wekslowej tem widoczniejszą jest dzisiaj, gdy oddawna już znikły jarmarki jako ogniska handlu międzynarodoweg . Pomyślmy tylko, coby się działo, gdyby weksli nie było. Kupiec wysyłający towary do Ameryki, mógłby otrzymać pewność prawną w zwyczajnych rewersach, kontraktach kupna lub listach zastępujących takowe. Gdyby przyszło do procesu, musiałby skarżyć dłużnika w Ameryce; musiałby poddać się przepisom prawa amerykańskiego, nieznanego mu ni w ogóle ni w szczegółach. Nieobeznany więc ani z przepisami prawa ani z formami procesu, musi powierzyć swą sprawę człowiekowi obcemu, co do którego trudno mu nawet sprawdzić, czy godzien zaufania. Najczęściej więc, nie mogąc osobiście stanąć, przegrywa proces, nie dla bezzasadności skargi, ale dla nieznajomości form. Lecz, prócz tego, napotykamy inną daleko większą trudność. Podług przepisów prawa cywilnego, w zobowiązaniu baczyć należy na jego treść wewnętrzną i wolę stron. Ważność takiej umowy łatwo może być obaloną, gdy przypuścimy błąd lub przymus. Jeżeli więc dłużnik wszelkiemi siłami starać się będzie dowieść że był w błędzie przez prawo przewidzianym lub zostawał pod wpływem jakiegokolwiek gwałtu, żądanie powoda będzie oddalone. A jakże mógł przewidzieć wierzyciel zagraniczny, czego potrzeba do ważności umowy wedle praw kraju w którym mieszka jego dłużnik? Skąd miał wiedzieć, kiedy zachodzi błąd unieważniający umowę?

Handel międzynarodowy dla pewności swej potrzebuje nie głębokiego zbadania bezwzględnéj zasady prawnej ale jak najprędszego wymiaru sprawiedliwości. Zasady prawne które się w tym razie stosuje, nie powinny nosić na sobie cechy żadnej narodowości. Wszelkie prawo handlowe a więc i wekslowe jest kosmopolitycznem. Przedewszystkiem jednak dla pewności w wymianie wekslowej międzynarodowej koniecznem jest, aby nie można było wekslowi zrobić zarzutów, którychby nie można spostrzedz po obejrzeniu wekslu. Czy zobowiązujący się podpisywał weksel pod wpływem strachu, podstępu, błędu i t. p. o tem trzeci nabywca lub przedstawiciel wekslu wiedzieć nie może i dlatego z przytoczonych powodów prawnych nie powinien być narażonym na niebezpieczeństwo utraty swej sumy. Z tych względów w prawie wekslowem ideą przewodnią być powinna zasada, aby sędzia uwzględniał takie zarzuty które się do formy i natury wekslu odnoszą.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Obecni w liczbie 45 Akcyonaryusze, reprezentowali kapitał rs. 2,151,000 w Akcyach.

Posiedzenie zwołanem i odbytem zostało, w myśl uchwały Ogólnego Zebrania z d. 4 (16) czerwca roku bieżącego, na którem uznano potrzebę zaprowadzenia zmian w Ustawie Towarzystwa.

Celem przeto Zebrania było rozpoznanie projektu zmiany Ustawy przez Radę Zarządzającą wypracowanego i przedstawionego Akcyonaryuszom.

Projekt ten mający na celu usunięcie tego wszystkiego co było niewłaściwem w dotychczasowéj Ustawie, a natomiast obejmujący znaczne rozszerzenie praw Akcyonaryuszów, zapewnienie im możności udziału w sprawach przedsięwzięcia i ułatwienie kontroli nad Radą Zarządzającą, nie mógł jak tylko wywołać zadowolenie zebranych Akcyonaryuszów, którzy słusznie upatrywali w nim rękojmię, że obecna Rada Zarządzająca przedewszystkiem i wyłącznie dobro Akcyonaryuszów ma na celu.

Przedstawiony projekt żywe w obecnych obudził zajęcie, czego dowodem była dyskusya różnych szczegółowych kwestyj.

Przyjmowali w niéj udział pp. hr. Stadnicki, Rzeczywisty Radca Stanu Krzyżanowski, Stanisław Wołowski, Władysław Wołowski, Dominik Zieliński, Natanson, Rosso, Wrotnowski, Leo, Parisot, oraz Członkowie Rady Zarządzającéj, którzy właściwe objaśnienia udzielali.

Przedstawiony przez Radę Zarządzającą projekt z pewnemi co do niektórych punktów zmianami, jednomyślnie przyjętym został.

W przemówieniu, którem Przewodniczący JWny Tajny Radca *Kruze* posiedzenie zagaił, dotkniętą została strona finansowa przedsięwzięcia.

Poruszenie téj kwestyi dało powód do interpelacyi ze strony Akcyonaryuszów i dyskusyi, w któréj zabierali głos:

Rzeczywisty Radca Stanu Krzyżanowski, Mecenas Antoni Wrotnowski, oraz Członkowie Rady Zarządzającéj, udzielający objaśnienia.

Akcyonaryusze objaśnieni zostali, że Rada Zarządzająca dla zadosyć uczynienia potrzebom przedsięwzięcia, nie myśli nowych Akcyj wypuszczać. Że przy zamierzonéj w moc udzielonego dawniéj upoważnienia, emisyi obligacyj, ciężary przedsięwzięcia do dochodów tak zawsze miarkowanemi będą, aby Akcyonaryusze najmniéj 4 rs. dywidendy na akcyę trwale zapewnionem sobie mieli, wszystko zaś coby wzrost dochodów równie jak i zamierzone oszczędności przynieść mogły—o tyle na podwyższenie dywidendy wpłynie.

Wreszcie akcyonaryusze dowiedzieli się że dywidenda na rok bieżący rs. 4 na akcyę przewyższy.

Po wprowadzeniu do projektu ustawy zmian, przez ogólne zgromadzenie zaprowadzonych ni omieszkamy podać główniejsze ustępy projektu do wiadomości naszych czytelników.

Korrespondencye Gazety Handlowéj.

Bordeaux, 23 grudnia. Z przyjemnością donosimy wam dzisiaj o winobraniu, z którego wprawdzie nie ma wydajności spodziewanej, ale które należy do najciekawszych w ostatnich latach ze względu na rozmaite stadya, jakie ono przeszło. Wczesna i łagodna wiosna sprzyjała rozwojowi winnej macicy; chwili rozkwitu towarzyszyła najpiękniejsza pogoda, nie było gradów ni przymrozków nocnych, jagody dobrze się pokładały—wszystko więc kazało wróżyć obfite zbiory. Przypuszczano nawet że one przewyższą zbiory z r. 1868. Ale ten pogląd musiała zmienić susza trwająca w miesiącach letnich. Skwary lipcowe i sierpniowe spowodowały prędkie dojrzenie drzewa, sok zaczął ustępować, a jagody pozostały małe i nierozwinięte. Nadzieje na ilość i jakość nowych zbiorów upadły. Takiem było położenie rzeczy gdy kilka dni przed winobraniem spadły obfite deszcze. Winorośle lepiej wyglądały, jagody nabrały, a zbiór został uratowany pod względem ilości. Obecnie wina czerwone mają piękny kolor, czysty smak, a w Medocu przyjemny zapach i bogaty bukiet, nie posiadają jednak oznak dojrzałości owocu, a tem samem wnioskować można że nie przednio się udały.

Winobranie z r. 1868 w tym czasie było już po większej części sprzedane; jeżeli na winobranie z r. 1869 nie ma znacznej chęci kupna, to nie należy tego przypisywać wyłącznie niepomyślności winobrania. Trzeba także zwrócić na to uwagę, że dwa lata poprzedzające rok 1868 były nieurodzajne, i wszyscy płacili wysokie ceny, aby zaspokoić coraz wzrastające potrzeby. Obecnie składy wina są jeszcze zaopatrzone w zapasy z obfitego 1868 r., czekają więc, aby posiadacze odstąpili cokolwiek od swoich wymagań. W tych dniach sprzedawano po 1000—1200 fr., sądzimy jednak, że te ceny są za niskie. Inni posiadacze nie wezmą sobie z tego przykładu. Wina białe są nadzwyczaj słodkie; słodycz tę może tylko złagodzić fermentacya i zimno, zamieniające cukier na alkohol. Wydajność zadawalniająca. Win czerwonych zebrano o ⅞ więcej aniżeli w roku zeszłym; win białych zebrano ¾ zwykłego roku.

Berlin, 24 grudnia. (Wełna). Od ostatnich doniesień naszych obroty były ożywieńsze, aniżeli się można było spodziewać, z powodu świąt. Przędzarz saski kupił 300—400 cet. przedniéj dolno-pomerańskiéj po 52—53 tal. Fabrykanci krajowi nabyli 600 cetn. różnych wełn, pośród których było 200 cetn. mytéj rosyjskiéj i węgierskiéj, zapasy nasze nie przenoszą 45,000 cet., ilości bardzo małéj w porównaniu z r. z.

Szczecin, 23 grudnia. (Śledzie). W tym tygodniu dowieziono z Norwegii 2738 beczek; większa część musiała iść na składy, gdyż bliskość świąt tamowała większe obroty. Usposobienie na targu mocne i sprzyjające naszemu artykułowi. Za kilka małych partyj płacono 6¾—7 tal. Ze składów dokonano sprzedaży po 8¾—9¼ tal. dla kupców; w pośledniejszych gatunkach nie było obrotów. Ceny śledzi szkockich pozostały niezmienione przy małych obrotach, jak zwykle w téj porze. Ceny Fullbrand mocno się trzymają po 14⅔—14⅚ tal. Crownbrand uliki 10½ tal., niestemplowane Voll 14 tal., małe Matties 11 tal. Sardelle z r. 1866 13 tal., z r. 1869 9—9⅚ tal.

Kronika wiadomości krajowych i zagranicznych.

Przemysł górniczy w kraju naszym dotkliwą poniósł stratę w osobie zmarłego niedawno *Gustawa de Kramsta*, królewsko-pruskiego radcy handlowego, właściciela kilkunastu majętności na Szląsku pruskim, austryackim i w południowo-zachodniéj części Królestwa położonych. Głośna w świecie przemysłowym firma zmarłego, służyć by mogła jako uzupełnienie szeregu tych nazwisk, któremi stronnice dzieła *Self-Help* tak słusznie się szczycą. Pracą, zabiegliwością i oszczędnością stanęła rodzina Kramstów w pierwszym rzędzie przemysłowców nietylko w kraju tutejszym, ale i za granicą. Dziś jeszcze w mieście Wrocławiu widzieć można w oddalonéj dzielnicy niepozorny sklepik, który w krótkim czasie wytworzył ze swego łona olbrzymie filje kupieckie i przemysłowe porozrzucane po różnych zakątkach świata.

Zmarły Gustaw de Kramsta przybył przed kilku laty do Królestwa, gdzie nabywszy rozległe dobra: Zagórze, Klimontów, Gzichów, Bolesław, Wysokie, Trzebiesławice, Ujejsce, etc., rozwinął w nich przemysł górniczy prywatny na niepraktykowaną dotychczas skalę. Zakłady zmarłego zużywały pracę kilku tysięcy rąk, przyczyniały się dzielnie do cyrkulacyi bogactw w kraju naszym i podniosły gałęź przemysłu przez czas długi tak zaniedbywanego. Wczesny i niespodziewany w rozkwicie życia zgon Kramsty ubezwładnił i opóźnił olbrzymie przedsięwzięcie, do którego przygotowanemi już były rozległe środki i pomoce, mianowicie: wskrzeszenie w okolicy Olkuskiéj kopalnictwa rud srebronośnych, od czasu b. księcia ministra Lubeckiego w zupełności zaniechanego. Restauracya zapadłych sztolni, od wieków wodą zalanych; zastosowanie maszyn do osuszenia gruntów w kruszec ten obfitujących, miały temu przedsięwzięciu położyć podstawę i zapewnić świetną dla bogactwa krajowego przyszłość.

Uważając tak olbrzymie przedsięwzięcie za możliwe i zrealizować się dające, zmarły de Kramsta chciał poprzednio podnieść fabrykacyę cynku do niepraktykowanych dotąd rozmiarów. Zakłady w Gzichowie i Sosnowcu produkowały rok rocznie znaczną ilość tego metalu, zasilając nim place handlowe w Cesarstwie i za granicą. Pomimo kolosalnéj fortuny odniesionéj w różnorodnych gałęziach przemysłu, zmarły Gustaw de Kramsta nie ustawał ani na chwilę w pracy, wglądając sam w najdrobniejsze szczegóły fabrykacyi i tymto wysileniom przypisać należy przedwczesny zgon zasłużonego przemysłowca.

Zmarły pozostawił nieliczną po sobie rodzinę. Najstarszy syn jego obejmie zapewne zarząd nad zakładami przemysłowemi firmy w kraju tutejszym. (G. Pols.).

— Wyszedł z druku Nr 51 Gazety Rolniczéj i zawiera: O instytucyi wzajemnych ubezpieczeń od ognia i gradu przez Henryka Chrzanowskiego—List IX o przemyśle cukrowniczym we Francyi (z 2 rycinami) przez Polikarpa Szlązkiewicza—Korrespondencye gospodar-

skie z nad Noteci (W. Ks. Poznańskie) przez Tymoteusza Choińskiego—z pod Białegostoku przez Maurycego Wojde—Przegląd rolniczy XXVI—Przegląd przemysłowo-handlowy—Ogłoszenia gospodarskie. W odcinku kronika rolnicza z Paryża (ciąg dalszy) przez Zygmunta Gawareckiego.

Kursa telegraficzne.

(Ajencyi Rudolfa Okręt).

Petersburg, dnia 27 grudnia.	z dnia 27 za rubel srebrny			z dnia 24 za rubel srebrny		
Weksle na Londyn 3 mies.	—	$29\frac{1}{8}$	$29\frac{1}{4}$	—	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{3}{16}$
ditto „ Hamburg 3 „	—	—	$26\frac{7}{16}$	—	—	$26\frac{1}{2}$
ditto „ Amsterdam 3 „	—	—	$146\frac{1}{4}$	—	—	$145\frac{1}{2}$
ditto „ Paryż 3 „	—	—	306	—	—	$305\frac{1}{4}$
ditto Berlin 15 dni za 100 R.	—	—	—	—	—	—
5ta Pożyczka Stieglitza	—	—	—	—	—	—
6ta „ „	—	—	—	—	—	—
7ma „ Rotschilda	—	—	—	—	—	—
Nowa Pożycz. Premio. z r. 1864	—	—	$155\frac{3}{4}$	—	—	156
„ „ 1866	—	—	$151\frac{1}{4}$	—	—	$151\frac{1}{4}$
5% Bilety Bank. 1e —, 2e.	—	—	$87\frac{1}{2}$	—	—	$87\frac{7}{8}$
Akcye Wielkiego Towrz. dróg żela.	—	—	141	—	—	140
Obligacye „ „ „	—	—	91	—	—	94
Akcye dr. żel. Warsz. Terespolskiéj	—	—	—	—	—	105
„ „ „ Wiedeńskiéj	—	—	—	—	—	—
5% Listy Zastawne Ruskie	—	—	$105\frac{1}{2}$	—	—	$105\frac{1}{2}$
Imperyały 670	—	—	—	—	—	—
Dyskonto $6\frac{1}{2}$ %						

Kursa Giełdy Warszawskiéj.

Weksle.	z dnia 29 żądan.	z dnia 29 płacon	z d. 28 płacon
Berlin 100 t. 2 m. ($133\frac{5}{12}$ $133\frac{1}{4}$)	120. 7	119.92	119.77
ditto krótki ($133\frac{1}{4}$ $133\frac{1}{6}$) „	119.92	119.85	119.70
Gdańsk dit. dit. ($133\frac{1}{4}$ $133\frac{1}{6}$) „	119.92	119.85	119.70
Hamburg 300 Bmk. ditto..... „	—	—	—
Londyn 1 ft. st. 3 mies...... „	8.21	—	—
Moskwa 100 rs. 1 mies....... „	—	—	—
Paryż 300 fr. 2 mies......... „	97.80	97.42	97.50
Petersburg 100 rs. krótki.... „	100.17	100	100
ditto 3 mies............. „	98.50	98.33	98.33
Wiedeń 150 fl. 2 m. (109 —) „	98.10	—	—
Papiery publiczne. *Państwowe.*			
4% Listy likwidacyjne..... „	75.86	75.53	75.60
Obligi Skarbowe rs. 100.... „	—	—	—
„ cząstkowe złp. 500.. „	—	—	—
Certyfi. ban. A. złp. 300.... „	—	—	—
„ „ B. złp. 200.... „	—	—	—
„ ditto bez proc.... „	—	—	—
Bilety skarb. 100 rsr...... „	—	—	—
Dowody kom. lik. 100 rsr.... „	—	—	—
5% bil. Pań. 100 rsr. op. kup. „	—	—	—
4% metal. za sier. } 100 rs. % „	—	100 33	100 33
titto za luty „	—	100.67	100.67
5-ta pożyczka „	—	—	—
5% poży. rus prem. z r. 1864 „	158.	157.	—
„ „ „ 1866 „	154.	—	—
Prywatne.			
Listy zastawne 100 rs. 1-a ser.	93 76	93 43	93.45
Listy zastawne 100 rs. 2-a ser.	92.76	92 43	92.45
Obligi Towarz. Kre. Z. za 100 Rsr.	100.50	100.33	100.33
5% Listy zastawne rossyjskie. „	—	—	104.75
Akcye wielkiéj kompanii kolei żel. za 125 rsr.... „	—	—	—
$4\frac{1}{2}$% obl. ditto 2000 fr. 500. „	—	—	—
5% Akc. kol. żel. W. Teres.. „	—	—	—
Obligi ditto ditto.... „	—	—	—
5% „ Fabr. Łodzkie..... „	—	—	100
Akcye ko. żel. W. W. %... „	—	—	—
3% oblig. l W. W. 500 fr.... „	70	—	—
Akcye kol. żel. W. B....... „	—	—	—
	70.25	69.50	—
Monety i Banknoty.			
Półimperiał.............Rs	—	—	—
Napoleondor............ „	—	—	—
Dukat ważny............ „	—	—	—
Rubel srebrny........... „	—	—	—
Talar pruski...... (—%) „	—	121	—
Gulden austryacki.. (— %) „	-	66	—

Wartość kuponu; List. zast. $6\frac{2}{3}$. L. likw. $3\frac{1}{9}$ Ob. sk. $97\frac{7}{9}$. Poż. prem 1 em. $229\frac{1}{9}$. 2 em. $145\frac{5}{9}$.

Kursa walut zagranicznych dziśnieco silniejsze, obroty w wekslach mniej niż średnie. Listy zast. listy likw. i poż. prem. 1 em. płacono po kursie wczorajszym, Ak. Bydg. po wyższym.

Kursa telegraficzne.

(Ajencyi Rudolfa Okręt).

Berlin, 28 grudnia.	z d. 28	z d. 27
Bilety Banku Rossyjskiego 90 rs.	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{5}{8}$
Wexle na Warszawę z tet. kr. dto.	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{3}{8}$
dto „ Petersburg 3 tyg. na 100 rs.	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{3}{8}$
dto „ „ 3 mies. dto.	$81\frac{1}{2}$	$81\frac{5}{8}$
dto „ Londyn 3 mies. za 1 f. st.	$6.23\frac{1}{8}$	—
dto „ Paryż 2 „ 300 fr.	$80\frac{3}{4}$	—
dto „ Hamb. 2 „ za 300 bmk.	$150\frac{1}{4}$	—
dto „ Wiedeń 2 „ za 150 złr.	$80\frac{7}{8}$	$81\frac{1}{4}$
Listy zastawne 4% ..... za 90 rs.	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{3}{4}$
Listy likwidacyjne............	$56\frac{1}{8}$	$56\frac{1}{8}$
Obiigacye skarbowe 4%... dto	$67\frac{3}{8}$	$67\frac{3}{8}$
Koleje Rossyjskie po 125 rs. za 93 rs.	$86\frac{1}{4}$	$86\frac{1}{2}$
Akcye Drogi Żel. Terespolskiéj..	80	$81\frac{1}{2}$
Oblidacye Drogi Żel. Terespolskiéj.	$77\frac{3}{8}$	77
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Wied...	$53\frac{1}{8}$	$53\frac{1}{2}$
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Bydg....	—	—
1-sza pożyczka premiowa z r. 1864	$119\frac{5}{8}$	$119\frac{3}{4}$
2-ga „ „ z r. 1866	116	$116\frac{1}{4}$
5% Pożyczka Stieglitza.........	$65\frac{7}{8}$	66
5% Listy Zastawne Ruskie	$81\frac{1}{8}$	$81\frac{1}{4}$
Żyto na targu... } za wispel z 2000 f. cel. czyli 2442	45	45
dto na dostawę. } fut. ros. w jesien.	$45\frac{3}{8}$	45
Dyskonto..............5%		
Wiedeń.		
Wexle na Londyn..............	123.60	123.70
„ „ Paryż................	49.10	49.10
Pożyczka Narodowa............	70.60	70.70
5-proc. Metaliki..............	—	
Akcye Banku Kredytowego......	250.30	260.50
Dyskonto..............5%		
Paryż.		
Renta 3%.....................	72.80	72.80
Renta włoska..................	56.60	56.80
Akcye Kredytu Ruchomego......	210.	212.
Dyskonto..... ....$2\frac{1}{2}$%		
Londyn.		
3% Papiery (Consol)..........	$92\frac{1}{8}$	—
Dyskonto.......3%		

Wiedeń	z d. 27	z d. 24
Losy z roku 1864.............	118.25	117.75
Dr. Żel. Czerniowiec. za 200 flor..	201.50	201.50
Anglo-Austryacki Bank 200 flor..	286.75	274.80
Weksle na Hamburg...........	91.25	91.25

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą dnia 29 grudnia stóp 5 cali 3.

Mróz.

Targi Warszawskie

z dnia 29 grudnia.

	Czetwert rs.	Czetwert k.	korzec od rub. sr.	korzec od kop.	korzec do rub. sr.	korzec do kop.
Pszenica od 240 — 250 funt.	10	40	5	—	6	50
Żyto od 230 — 240 „	6	24	3	75	3	90
Jęczmień 4-ro rzędowy......	5	4	3	—	3	15
Owies.....................	3	20	1	95	2	—
Gryka.....................	—	-	—	—	—	—
Rzepik letni...............	—	—	—	—	—	—
Rzepak rapps zimowy.......	—	—	—	—	—	—
Siemie lniane..............	—	—	—	—	—	—
Groch polny................	—	—	—	—	—	—
„ cukrowy............	—	—			—	—
Kasza jaglana..............	—	—		—	—	—
„ jęczmienna........	—	—	—	—	—	—
„ gryczanna gruba....	-	—		-	—	—
„ „ drobna....	—	—	—	—	—	—
Mąka par. pszenna 000 pud.	—	—	—	—	—	—
„ „ 00 „	—	—	—	—	—	—
„ „ I „	—	—	—	—	—	—
„ „ II „	—	—	—	—	—	—
„ żyt pyt. N. 1 i 2 „	—	—	—	—	—	—
Jarzyny: Kartofle........	1	44	—	$67\frac{1}{2}$	—	90
Buraki..............	—	—	—	—	—	—
Kapusta zwycz. pud	—	—	—	—	—	—
Okrasa: Masło świéże funt.	—	—	—	—	—	—
ditto solone pud	—	—	—	—	—	—
Oléj rzepakowy........pud.	—	—	—	—	—	—
Oléj lniany.............pud.	—	—	—	—	—	—
Śledzie szkockie..... beczka.	—	—	—	—	—	—
„ angielskie.... beczka	—	—	—	—	—	—
Siano...................pud	—	—	—	25	—	$27\frac{1}{2}$
Słoma...................pud	—	—	—	$17\frac{1}{2}$	—	20
Drzewo opał. twar. sąż. kub	—	—	—	—	—	—
„ „ mięk. ditto.	—	—	—	—	—	—

Dowozy:

Osią, koleją i Wisłą

Pszen. 180; żyta 450; jęczm. 60; owsa 600.

Cena okowity dnia 28 grudnia

Wiadro od rs. 3 kop. $77\frac{2}{3}$—rs. 3 kop. $83\frac{3}{4}$.

Za garniec od rs. 1 kop. 23—rs. 1 kop. 25

Poczty odchodzące z Warszawy.

Codziennie:

Do Radomia o godz. 10 rano, omnibus;—do Lublina o godz. 1 popoł., kareta;—do Łomży o godz. 2 popoł., kareta;—do Lublina o godz. 6 po poł., omnibu ;—do Sochaczewa o godz. 6 po poł., omnibus;—do Radomia o godz. 6 minut 30 po poł., kareta. Oprócz tego wyprawiana zostaje:

W Czwartek. Do Piaseczna o godz. 12 w południe wózkowa;—do Radymina o godz. 6 po poł., karetka;—do Brześcia o godz. 6 po poł. wozowa.

Warszawa, dnia 17 (29) grudnia 1869 r.—Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.—W Drukarni Gazety Polskiéj.—Redaktor **Rudolf Okręt.**

Dodatek.

POŻYCZKA PREMIOWA MIASTA BUKARESZTU,

podzielona na 7,500 Seryj po 100 sztuk,

(750,000 Obligacyj po 20 franków),

Usankcyonowana przez Rząd Książęcy Rumuński i zabezpieczona na wszystkich dochodach m. Bukaresztu.

Pożyczka ta zabezpieczona na wszystkich dochodach gminy Bukareszt, ciąży jedynie to miasto ciągle wzrastające, a tem samem daje największe bezpieczeństwo. W porównaniu z innemi pożyczkami miejskiemi obecna przedstawia daleko większe korzyści, a mianowicie;

1) Rychłą amortyzacyą w przeciągu 22½ lat.
2) Znaczną ilość losowań—jak

30 losowań co dwa miesiące

w pierwszych pięciu latach i dalsze

70 losowań co trzy miesiące

w ostatnich 17½ latach.

3) Że w *krótkim przeciągu czasu* 22½ lat, pożyczka ta daje taką ilość *wygranych*, jakie ich podobne pożyczki nie dają w **50—55** latach.

Wedle planu amortyzacyjnego, wygrywają:

27 razy po **100,000** franków; **11** razy po **75.000** franków; **28** razy po **50,000** franków; **17** razy po **40,000** franków; **44** razy po **25,000** franków; **10** razy po **15,000** franków; **28** razy po **10,000** franków; **85** razy po **5,000** franków; **17** razy po **3,000** franków; **195** razy po **2,000** franków; **499** razy po **1,000** franków; **1,000** razy po **500** franków; **2,000** razy po **100** franków; **1,000** razy po **50** franków.

Każda Obligacya ma najmniejszą wygranę 20 franków.

Drugie losowanie odbędzie się dnia 2 stycznia 1870 roku, a następne dnia 1 marca 1870 roku.

Oprócz częstych losowań, wywołuje liczne żądanie znaczna ilość rocznych amortyzacyj, i już ta ostatnia okoliczność jest dostateczną, dla zapewnienia posiadaczom spekulującym, możność zbycia po cenach rosnących. Losowanie roczne wynosi przeciętnie 30,000 Obligacyj.

Losowania odbędą się urzędownie w Gotha.

Wypłata wylosowanych Obligacyj, nastąpi u:

Panów Jacques Poumay w Bukareszcie,
,, Jakóba Landau w Wrocławiu,
,, Jacques Errera Oppenheim w Bruxelli,
Panów Baschwitz et Comp. w Antwerpii,
,, G. Müller et Comp. w Berlinie,
,, L. Behrens i Synowie w Hamburgu
i w Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt w Lipsku,

w monecie brzęczącéj.

Powyżéj wymienione **OBLIGACYE** są do nabycia u wszystkich wekslarzy tu i zagranicą.

(Nr 687—1—12) (15794)

Im Verlage der „Łodzer Zeitung" erschin und ist zu haben.
in Łodz in der Expedition der „Łodzer Zeitung,"
in Warschau Haupt Niederlage bei Gustaw Sennewald, Miodowa Str. Nr 481 und zu bekommen in allen Buchhandlungen.

„ŁODZER KALENDER"

für das Jahr 1870

Inhalts-Verzeichniss. Astronomischer Kalender. Witterungs-Vegeln. Gallatage. Kaiserlich Russichsches Haus. Genealogie der regierenden Häuser, Kapitalisten Kalender. Eisenbahnen Tarifs und Fahrpläne die in Wien im Jahre 1868 revidirt. Telegraphen -Convention. die Staatsbank, die Polnische Bank, die Prozent-Papiere des Staates, die Boden-Credit Gesellschaft, Münzenmasse und Gewichte, Hilfs-Tabellen zu verschiedenen Berechnungszwecken.—Technische Mittheilungen, Verzeichniss der Strassen und Häuser in der Stadt Łodź, die bedeutendsten Fabriken in Łodź, die wichtigsten Adressen. Jahrmarkts-Verzeichniss. Privat-Anzeigen aller Art.

Als Beilage
Wandkalender für 1870
welcher für Sich allein 20 kop. kostet.
Preis eines Exemplares 50 kop.

W tych dniach wyszedł z pod prasy i ukazał się w handlu księgarskim zapowiedziany przez pisma peryodyczne

KALENDARZ ROLNICZY

na rok 1870, wydany nakładem **Redakcyi Gazety Rolniczéj**. Składa się on z dwóch części, z których pierwsza, kieszonkowa, oprawiona w płótno angielskie i opatrzona ołówkiem, obejmuje:

Wiadomości kościelne, astronomiczne i kalendarskie.—Konotatnik na wszystkie dnir roku. Konotatnik wysiewu, zbioru zboża i paszy, omłotu, udoju mleka, próbnych udojów, przychodu i ubytku inwentarza żywego i nawożenia, Daléj następują rozmaite wiadomości niezbędne dla gospodarzy rolnych.

Część druga, stanowiąca oddzielną książkę, przeszło 36 ark. druku, obejmuje: Zatrudnienia gospodarskie, na każdy miesiąc rozłożone, przez Jana Swienczyc.—Tablicé wykazującą różne skutki w urodzajach roślin z danych im stanowisk w zamianowaniu, przez Jana Romualda Wiland.— Rozmaite wiadomości dla gospodarzy.

Wreszcie Część informacyjna.

Cena wynosi: dla Prenumeratorów „Gazety Rolniczéj" rs **1**; dla Prenumeratorów „Biblioteki Rolniczéj" kop. **75**; dla Osób zaś nieprenumerujących obu tych wydawnict rs. **1** kop. **20** (złp. 8). — Skład główny w REDAKCYI GAZETY ROLNICZÉJ, w Warszawie, ulica Solna Nr 715 (nowy 18). Oprócz tego w księgarni GEBETNERA i WOLFFA przy ulicy Krakowskie-Przedmieście, Nr 415 (nowy 17) i w składzie materyałów piśmiennych p. ANTONIEGO SZUSTRA przy ulicy Wierzbowéj Nr 473c.

Oi tylko z panów Prenumeratorów Gazety i Biblioteki Rolniczéj otrzymają go po cenach zniżonych, wyżéj podanych, którzy wprost do Redakyi zgłaszać się będą. Cena w księgarniach za oba tomy, ustanowioną została rs. **1** kop. **20** (złp 8).—W ozdobniejszéj oprawie rs. **1** kop. **50** (złp. 10)